

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 57.

V Ljubljani, sreda 10. marca 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22— Din, za inozemstvo mesečno 32— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2 25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Slovenska fronta.

Slovenska fronta je star problem, star, kolikor je stara že sama jezikovna borba, in kolikor časa eksistira takozvana politična zavest slovenskega naroda. S Trubarjem smo dobili izčiščeno versko slovensko vprašanje, s Prešernom izčiščeno narodnostno vzporoditev, in s Cankarjem točno opredeljeno slovensko individualnost, ki ne more brez škode koketirati z ostalimi sosedi, pa naj bodo že te ali one krvi, da ne govorimo o kulturi. Kultura je poglavje zase. Ali slovenska fronta, pa naj jo začnemo s Trubarjem, ali naj jo začnemo s Prešernom ali s Cankarjem, ki sta si najsorodnejša nektrvna sorodnika, se vleče dalje in dalje in zavzema vsak dan drugačno obliko in drugačno smer, tako, da bi se te fronte sramoval Trubar, Prešeren, najbolj pa Cankar. Kajti vsi ti veliki možje, vznikli iz čistote slovenskega mišljenja in rasti, prepojeni z mislijo na tvornost človeštva, bi z gnevom pljunili na probuditelje slovenske fronte, kot bi zadirčno, kot nekdanji vrgli v prah podrepni, klečeplazni ilirizem. To pa zato, ker oni so vedeli, da je jezik vzrastel iz samolastne potrebe potom lastnih, za večno ukoreninjenih zakonov; da je jezik živa zakladnica narodne kulture, mišljenja in stopnje razvitosti duševnega življenja, da ni stvar individualne moči in da je rast z rastjo naroda v stoletjih, ki gre vzporedno pot s potjo naroda.

Kajti reformatorji slovenske fronte so si vrgli masko na obraz, masko krstili s čistim slovenskim imenom, v telesu pod masko pa neugojno še dalje strankarsko dobičkarstvo in hlinjeno svetost. Našim »ilircem« ni za zblizanje, recimo za jezikovno in kulturno zblizanje, tudi jim ni dosti ne za državo, za narod, zlasti še ne, če propagirajo za imaginaren narod, prav tako našim klerikalcem ni dosti za puritansko slovenščino, če zato niso merodajne potrebe in če jih v to ne sili politična korist, ki je združena vselej z osebno koristjo, kajti politični interesi so i »ilircem« i »slovenofilom« motvoz, ki naj vede do kolovrata, koder naj se osredotočujejo vse koristi in katere naj ustvarja narod, ali pa recimo nacija.

S takega stališča presojava današnja tvorba sloveske fronte, ki je sicer šele spočetno dete, toda že v spočetju tako klavrno, da je vsak up na rojstvo neumesten.

Preživelj smo dobe političnega in nacionalnega entuziazma in zdi se nam, da vprašanje slovenske fronte spada že v zgodovino in sicer v zgodovino romantike, ali slovenskih taborov: o shodih Jerjava, ki so več Slovence in o shodih Pribečeviča, ki noče biti več Srb, ne govorim. Ali to so fenomeni zase, in kot je Lj. Vraz fenomen zase, in kot je Hešič zase. Da pa smatramo slovensko fronto za romantično potezo, pa ni krivo dejstvo, da odklanjamo a priori oboja stremljenja, i »ilircev« i recimo »slovenofilov«, nego je krivo dejstvo, da se najsvetejše, kateremu ne zna dati niti narod svoje definicije in opredelbe, kar se da samo čutiti, ne pa razumeti, samo ljubiti in ne uživati, vlačni na politični oder in se s tem najsvetejšim kupčuje kot s svinjami na živinskem trgu. Takih kupčij poznamo dosti in takih kupčij je zmožna vprav slo-

Neuspeh izrednega zasedanja Zveze narodov.

Zeneva, 10. marca. Napetost, ki je bila očitna že za časa pripravljavanja tega zasedanja, se je še povečala in poostrihala, čim so se prijatelji zbrali na konferenci. Glavno vprašanje zasedanja, vstop Nemčije v Zvezo narodov, se proti pričakovanju zavlačuje. Ne samo, da se vstop Nemčije ni še odobril, nego tudi Španjolska, ki bi morala po neki francosko angleški kombinaciji tvoriti v Zvezi protiutež Nemčiji, ni za to vlogo preveč navdušena, Poljska sama pa, ki je hotela v Zvezo istočasno z Nemčijo, grozi z izstopom, in Francija in Italija seveda podpirata Poljsko. V teh razmerah in ob teh »prijateljskih odnošajih« se vrši to izredno zasedanje, ki bo rodilo najbrže sklepe in korake, ki bodo postavile na glavo sklepe in duh locarnskega sporazuma.

BOJ ZA SEDEŽ V SVETU ZVEZE NARODOV.

Genf, 10. marca. Pri otvoritvi izrednega zasedanja Zveze narodov v

Genfu je predsednik polagal važnost tudi vprašanju razorožitve, mednarodne razorožitvenem konferenci, carinski politiki, sprejemu Nemčije v Zvezo narodov in sanaciji avstrijskih financ. Za dodelitev sedežev v svetu Zveze narodov se potegujejo poleg Nemčije, ki bo očitno vendar sprejeta v Zvezo in ji bo dodeljen sedež tudi v svetu, še Poljska, Španija, Brazilija in Kitajska. Vendar pa se bo o sedežih drugih držav v svetu razpravljalo šele jesni meseca septembra, ker določa statut Zveze narodov, da imajo stalen sedež v svetu le velesile, male države pa le začasen, in to le tedaj, če je sklep soglasen. Razširjenju Zveze narodov se pa odločno upira Švedska. Iz posvetovanj se tudi posnema, da zagovarja Briand Poljsko, Chamberlain pa Španijo s skoro očitnim namenom, da se ustvari po razširitvi sveta Zveze narodov, če pride do nje, ravnotežje proti Nemčiji, kar se pa zgodi šele po sprejemu Nemčije.

Pred novimi volitvami?

Belgrad, 10. marca. V narodni skupščini se nadaljuje proračunska debata, včeraj je bil izglasovan proračun ministrstva za narodno zdravje. V parlamentu je bilo zelo živahno, ker se je vedelo, da se je dr. Stojadinovič končno vrnil iz tujine in da se pripravljala na obračun z Radičem. Stojadinovič je ob svojem povratku takoj obiskal Pašiča, s katerim je imel daljši razgovor. Baje je poročal o »uspehu« svojih pogajanj v Ameriki in v Angliji. Vlada predlaga medtem polno amandmanov k proračunu in vladni krediti se tako

vsak dan še večajo, s čimer se ta proračun, ki bi se moral vršiti v znamenju štednje, še bolj obremenjuje. To izziva precejšnjo nezadovoljstvo celo v vladnih strankah.

Ministrski predsednik Pašič je medtem konferiral s svojimi ožjimi pristaši, katerim je izrazil mnenje, da bi bilo »najpogodnejše«, če bi se narodna skupščina takoj po sprejetju poslala domov. To znači, da se Pašič vendar pridno pripravljala na volitve. One volitve, ki naj bi radikalno stranko še povečale, Radiča pa kolikor toliko likvidirala.

Vladna kriza v Franciji.

Pariz, 10. marca. Kriza francoske vlade je le notranje političnega pomena in je nastala zaradi zakonskega načrta o zvišanju davkov na konsumne predmete, ki ga je vlada zahtevala. Nezaupnica večine ni bila naperjena proti Briandu, zaradi-

ga ni izključeno, da sestavi novo vlado zopet Briand ali pa vsaj obdrži resort zunanjega ministrstva. Izključeno pa tudi ni, če ne bo prišlo do koncentracijske vlade, da sestavi novo vlado Herriot ali pa Renault.

Konferenca ministrov o osemurnem delavniku.

Berlin, 9. marca. Državni minister dela Brauns pride v London z nemško delegacijo v petek zvečer na konferenco evropskih ministrov dela. Konferenca se bo bavila izključno le z razlago washingtonskih

sklepov o osemurnem delavniku. Z ozirom na to konferenco se zbuja sum, da se hoče na tej konferenci sankcionirati kršitev sedanjega legalnega osemurnega delavnika.

V angleški strojni industriji grozi izpor.

London, 10. marca. Upanje, da bi se preprečil za 13. t. m. določeni izpor delavcev strojne industrije, se je poslabšalo, ker so londonski

strojniki sklenili samostojno stopiti v stavko ter na poziv strokovne organizacije niso hoteli zopet prevzeti dela.

venska meščanska politika. Slovensko ime in slovensko mišljenje, ti sta podzavestna slutnja, da smo nekaj individualnih primesi v zakladnici človeštva, bo tlela še dalje. In te podzavestne slutnje in to živo tlenje v dušah je tisočkrat več vredno, kot bi bile vredne slovenske fronte, okrupcane in našemljene od naših političnih korifej, ki si hočejo iz slovenske fronte kovati strankarski kapital, pa naj narod potem šepa ob berglji, ali pa brez nje. Ustvaritev slovenske fronte spi v dušah in kot kralja Matjaža, je to fronto

težko vzbuditi, vsaj dotlej, dokler letajo po zraku srake, to je, dokler bo naši politiki narod, domovina, človečanstvo in država, zvrhano korito in ideal življenja zaokrožen trebuh in okrog trebuha poslušna čeda izmozganih, usločenih sužnjev.

Kako daleč si še pred nami slovenska fronta in kako oskrunjajo tvoje ime slovenska individualnost... Prav je imel Cankar, ko je rekel: domovina, ti si kakor vlačuga. Ali ni že takrat slutil pred očmi ljudi, ki danes pravijo, da so »domovina«?

PRED NOVO PRIJATELJSKO POGODBO Z ITALIJO.

Belgrad, 10. marca. Pašič je bil zopet na dvoru, kjer je po mnenju diplomatskih krogov poročal kralju o novi dopolnilni pogodbi z Italijo, s katero da baje soglašala tudi Francija, in zaradi katere pojde Ninčič zopet v Rim. Pogodba bi se nanašala na vprašanje avstrijske priključitve in Balkana.

Po drugi verziji je pa menda bil Pašič na dvoru tudi zato, da informira kralja na podlagi Ninčičevega poročila, zakaj se je proti pričakovanju pri konstituiranju predsedstva pri izrednem zasedanju Zveze narodov prezrlo Jugoslavijo.

GENFSKI SOCIJALNI DEMOKRATI PROTI BETHLENU.

Genf, 10. marca. Genfski socialni demokrati nadaljujejo s svojo ostro in velikopotezno propagando proti grofu Bethlenu. Njih glasilo piše o madžarski aferi in Bethlenovi vlogi. Izdali so posebne plakate, ki jih je pa zvezna švicarska vlada prepovedala. Nato so izdali ročne letake, ki jih širijo po kantonu in med udeleženci zborovanja Zveze narodov. V petek prirede veliko demonstracijo, na kateri se bo govorilo tudi o Matteottijevem procesu, o reakciji v raznih balkanskih državah in reakciji sploh.

MADŽARSKI PONAREJENI BANKOVCI SO SE NAŠLI.

Dunaj, 10. marca. Iskani falzificirani francoski bankovci so se baje našli v garderobi nekega budimpeštanskega kolodvora. Državni pravdnik, ki je bil o kraju, kjer so bankovci skriti, pismeno obveščen, je dal bankovce prenesti na državno pravdništvu, kjer so jih ob navzočnosti francoskih zastopnikov pri preiskavi prešteli. Našli so 6600 različnih ponarejenih 1000 frankov. bankovcev. Francoski delegati pa so bili z najdbo in s tem nenadnim preokretom zelo zadovoljni. — Tako vsaj javljajo iz Budimpešte. Nam se pa zdi, da je to le prozoren manever, ki naj olajša položaj Bethlena na genfski konferenci.

Ministrska komisija v Trbovljah.

Odurna igra se nadaljuje.

Ministrska komisija, ki je opravila v Ljubljani tako sijajno svoj posel, se je nenadoma pojavila v Trbovljah. Ta komisija ni imela prvotno prav nobene namena, da se oglasi v Trbovljah, energični protest naših delegatov na konferenci v Ljubljani, jo je vendar uveril, da je njena dolžnost, da se oglasi tudi v Trbovljah. Komisija je končno prišla v Trbovlje in se vtaborila v ondodni restavraciji, tja so prišli takoj zastopniki delavstva, ki so pojasnili komisiji uprav glasno in drastično ves položaj. Izročili so nato komisiji spomenice, v kateri so označene delavske zahteve. Komisija si je po zasliševanju ogledala kraj in rudnike. Baš v trenutku, ko si je komisija ogledovala rudnike, je pa delavstvo zaznalo za znani odlok Trboveljske družbe o znižanju mezd, ki smo ga včeraj objavili v našem listu, ter primerno komentiralo krvavo igro družbe in tistih, ki jej pomagajo. Komisija se pa tudi v Trbovljah ni držala nič boljše kot v Ljubljani. Pesek v oči. Ubogo delavstvo!

Trockijeva sodba o Ameriki.

Lev Trockij, bivši vojni komisar in organizator rdeče armade, ki ima zopet velik vpliv v sovjetskih krogih, je zadnjič na javnem shodu ljuto kritiziral Združene države. Poslušalo ga je okrog 7000 ljudi. Trockij je naslikal Ameriko kot mogočen kapitalistični monstrum, ki se zdaj pripravlja, da požre Evropo in postane večinski delničar vsega premoženja na svetu. Toda kapitalizem umira in Amerika utone v svojem lastnem bogastvu. Čim više Amerika spleza, tem niže bo padla.

Trockij je naslikal Evropo kot raztrgano, krvavečo in uklenjeno, ki se plazi ob nogah velikana Amerike, katera sedi na strmih ekonomskih višinah in vlada narode, drži niti zemlje v svojih rokah in računa s kontinenti. Ameriška delavska federacija je organizacija aristokratskih, privilegiranih delavcev, ki so sprejeli moderno verzijo Monroeve doktrine: Amerika in Evropa Amerikancem!

Trockij je rekel, da se Amerika vmešava v usodo treh četrtin sveta. Amerika ni formalno v ligi narodov kakor ni ameriška delavska federacija v Amsterdamu, faktično pa ima Amerika ligo na vrhovi kot ima federacija v Amsterdamu (v tem se je gotovo zmotil! Op. ur.) »Ameriška delavska federacija je desna roka ameriškega imperijalizma, ki je ravnokar v svojem največjem zamahu.«

»Amerika je standardizirana dežela in Američan je standardiziran stvor. Začne v standardizirani zibelki in konča v standardizirani rakvi. Amerika je investirala 25 milijard dolarjev v svetovno vojno in zdaj vleče dividende. Trinajst milijard je ostalo v njenih tovarnah; zasužnjenje Evrope je torej stalo Ameriko le 12 milijard dolarjev. Evropa zdaj plačuje obresti svoje sužnosti Ameriki. Edina dežela, ki ni zasužnjena, je Rusija. Amerika nikdar ne pogoltni Unije sovjetskih republik.«

Trockij je dejal dalje, da je Južna Amerika vazal Združenih držav in angleški ministrski predsednik Baldwin je ameriški finančni nadzornik Evrope.

»Moč Amerike leži v njeni rezervi zlata. Njeni milijoni v zlatu so mogočna muzika, po katere taktu pleše Evropa. Amerika je danes največji sovražnik sovjetske Rusije. Mi nečemo vojne, toda če bo vojna neizogibna, jo moramo sprejeti. Ta vojna odloči, kdo bo gospodar Evrope — Amerika ali mi.«

Le vkup volilna marva!

Torej kakor vse izgleda, bomo poleg novega proračuna dobili tudi nove volitve. Stara Pašičeva metoda je, da kadar je nered v državni politiki največji, razpiše nove volitve, da se tako ustvari nova situacija. Ta nova situacija je lahko slabša kot prejšnja, ali

nova je vendar, in začne se vse znova, in Pašič vlada dalje. Kar je navsezadnje vendar prvo in glavno. Kdo naj sicer vlada v tej državi, če ne ravno Pašič, katerega smo že tako navajeni, da brez njega kar izhajati ne moremo.

Torej se razpišejo nove volitve, in prerokanje v vladi in v parlamentu, se prenese v narod, da bo nekaj spremembe in da bodo poslanci zaposleni doma in ne v skupščinskih kuloarjih, kjer si dajejo posla z intrigami in prerokanjem, ki češče moti celo samo vlado in gospoda Pašiča. Pa tudi za Radiča je to potrebno, ki težko molči, pa mu volitve lahko nudijo obilno priliko za govore in razgovore. Kratkotrajno, volitve so pravi blagoslov za vse in za vsakega. Če tudi za posamezne slovenske poslance, pa ne vemo. N. pr. za Puelja, za Žerjavo in za nekatere klerikalne poslance (za tiste namreč, katerih imena se navadno zapišejo bolj na koncu kandidatne liste). Kaj bo s temi trpinčnimi dušami in zakaj se hoče Pašič ravno nad njimi maščevati, ki so tako nedolžni?

Pašič si želi novih volitev, da se lahko vsaj tačas nekoliko odpočije — in volitve bodo.

Zato naj se pripravijo volilne škrinjice in naj se pregleda in izpopolni strankin aparat, ker to je prvo in glavno. Programi se bodo pisali pozneje. Potem... kdor bo izvoljen, bo imel do novega proračuna mir. Medtem naj se pa država še bolj konsolidira, edinstvo še bolj učvrščuje in blagostanje še bolj širi. Kdor je pa nezadovoljen in se upira je itak izdajalec in morda celo veleizdajalec.

Ob porajanju socijalne zavesti.

Anglija se je zgodaj izključno posvetila trgovini in industriji; v to so jo silele prirodne prilike, prirodna lega in kajpada nujnost krušnega vprašanja. In tako so v Angliji, kot pozneje drugod, industrija in tehniške pridobnine zarisale v mišljenjskem svetu svoje neizprosne obrise. In čimbolj se je Anglija osredotočila trgovini in industriji, tem značilnejši so bili obrisi v političnem in literarnem polju. Zlasti angleška literatura je v tem svojevrstna. V Walter Scotu se je izživela v romantiki, hoteča priklicati v sedanost srednji vek z vsemi svojimi sanjavimi in namišljenimi pritlikljinami, toda v začetku 19. stol., ko se je življenje izmaterijaliziralo in so življenjske potrebe zahtevale točnejše opredelbe, je tudi v literaturi zavel nov duh, duh zdravega realizma in zdravega gledanja življenjskih prilik in vrednot. V dobi gospodarskega razmaha v Angliji, je v mišljenjskem oziru prevladoval liberalni utilitarizem, in le angleški pisatelji in pesniki so mu razmah okrnili; kajti v filozofiji in literaturi se je vrnil v ospredje idealizem in smelo moremo trditi, da je težko dobiti literaturo, ki

bi bila tako prežeta z idealizmom in optimističnim sprejemanjem življenjskih zahtev. Pri Angležih imamo prve postanke realizma, ter prve početke socijalnega romana. To ni bila spontana zahteva časa, čas sam je rodil realizem, človeku se je zahotelo snovnega življenja, zahotelo se mu je človeka iz 19. stoletja in zahotelo se mu je odgovora na irda in neizprosna vprašanja. V takih zahtevah in v takem času je zrastel Charles Dickens. On je prvi umetnostni apostol angleškega proletarijata, prvi njegov zagovornik, ki se je upal v romanah bičati socijalne krivice in socijalna protislovja. Le kot tak nam je razumljiv kot duševni oče angleškega svetovnega realizma. Rodil se je 7. febr. 1817. v Landportu pri Portseji. Oče mu je bil obubožan uradnik, ki se je moral v Londonu, kamor se je preselil z vso družino, pokoriti po takratnem običaju radi dolgov v ječi. In tako se je Dickens moral že z mlada ubijati za kruh, zgodaj okusiti vse okrutnosti življenja. Šol ni obiskoval, človek in človeštvo mu je bila univerza, življenje mu je bila knjiga. Seznanil se je z delavci, sam delavec, sam se pomešal med najbednejše, med »izvrčke« človeštva. Sam se je izobraževal in končno še v zasili šoli dobil toliko podlage, da je mogel postati časopisni poročevalec. Jel je pisati tudi črtice in čez dan postal slaven pisatelj. V vseh romanah je proklamiral ideje, nasprotujoče utilitarizmu; bil je večni romar, večni popotnik, borec za kruh, ker vse življenje mu je bilo boj za obstanek, boj proti obstoječim nevzdržnim razmeram in vsi njegovi številni romani, prepojeni z realizmom, so npr. v knji k prvotnosti človeka — ustanovitelj je npr. v angleški literaturi. 8. junija 1870. je bil na kosilu pri svoji svakinji.

»Slab si,« mu je rekla, »vleči se boš moral!«

»Res, ampak v zemljo,« ji je mirno odgovoril. Zvečer je že izdihnil. —

Dickens je eden najmočnejših romanopiscev sveta; v tehniki romana je sicer zastarel, po izbiri snovi in problemov je moderen. Iz romantike je podedoval ljubezen do skrivnostnih prikazni, do zapletenih zarot; doba mu je pa narekovala raztegnjen slog do malenkosti, vendar tako, da čitatelja nikoli ne ubija. Snovi gre do dna, do pretiranosti, cinično se posmehuje duševni praznoti dozdevnih veličin, v vsem je pa humorist, med najboljšimi humoristi angleške literature. Kos mu je samo Mark Twain. Osebe njegovih del so groteskno zavite prikazni, ekscentrično pripovedujoče, s polnim zanosom svoje bitnosti. Dickens je znal v svojih romanah strniti vse nepojmljivo bogastvo dejanj in raztegnjenih potankosti v harmonizirajočo celoto; kajti poznal je Anglijo do dna in angleškega človeka do dna. V svojem gledanju je zdrav in čist, človek mu je bitje z vedno novimi interesi, prepojen s fantazijo pravljic.

Je glasen in odkrit propovednik ljubezni do bližnjega in neizprosni nasprotnik utilitarizma in povsod je odkrival usmiljeno srce za siromaštvo slabestih ter kljuboval neomejeni prostosti obrti in trgovine. To se očitno in skoro najbolj jasno vidi v božični pesmi, ki jo je spisal v letu 1843. Dickens je dal svoji generaciji neizbrisni vpliv, rodil je celo epigonsko dobo, s svojim delom je osrečeval ne le Anglije, ampak celo človeštvo in bednemu proletarijatu dajal najčistejšo duševno hrano. Zato mu je kritika očitala tendencioznost. Bil je psiholog, ne sentimentalni apostol, bil je apostol četrtega stanu, brezpravnega in siromašnega, zato ga današnja doba še z naslodo uživa in bere njegovost.

Te dni je izšlo v Zadružni založbi eno najlepših del, socijalne poetično zakrožene, čiste in nežne vsebine pod naslovom: Božična pesem. Knjiga je poceni, stane samo Din 12. To knjigo je spisal Dickens, v dobi angleškega industrijskega, socijalnega in miselnega preporoda, kakor ga zgoraj opisujemo. Ta knjiga je vredna, da si jo naroči vsak delavec; kajti Dickens je bil eden prvih borcev za delavske pravice in čigar borba je žela tudi uspehe, kajti borbo je utemeljil z idejami.

Pristopajte v »Delavsko-kmečko prosvetno in podporno jednoto!«

Delavec! Demokrati so ustanovili Vodnikovo družbo, klerikalci imajo bratovščino sv. Mohorja; obe v namenu, da se razširijo knjige med ljudstvo. Vsak svoje. Delavec pa čmate »Delavsko-kmečko prosvetno in podporno jednoto!« Pristopajte. Naslov: Ljubljana VII., Zadružni Dom.

Pravijo...

da je v radikalnem klubu nastala huda pobuna. Kar 84 radikalnih poslancev je izjavilo svoje nezadovoljstvo s proračunom, z vladno politiko, s Pašičem, z Radičem, z zunanjo politiko in sploh s celim svetom. Pašič se je te pobune silno vstrašil in je zato poklical k sebi vseh 84 upornikov, jih primerno pogostil s črno kavo, nato pa izjavil naslednje: „Tudi jaz nisem zadovoljen z državnim proračunom in še z marsičem nisem zadovoljen (n. pr. z Radičem), pa sem vendar minister, in še celo vladni predsednik. Isto se lahko zgodi tudi vam, da boste, čeprav ste nezadovoljni s proračunom in vsem drugim, vendar ministri, in celo šefi vlade... Le vztrajati morate in zapati vašemu vladnemu šefu...“ Ni še prav izgovoril, in že so mu začeli ploskati in mu obljubili svojo glasovalno pomoč in mu priznali, da je izkušeni mož, ki pozna razmere in ljudi in da je pač tako in nič drugega.

Miroslav Krleža:

GOLGOTA.

Drama v petih dejanjih.
Prevel FERDO DELAK.

ANDREJ: Kakšne stvari brblja tu! Ljudje! Tam pri skladišču pri zidu leži šest mrtvih s krogami v glavi! Oni zid tam je poškopljen z njihovo krvjo! Postrelili so jih kakor pse! — Ljudje! Pri skladišču leže mrlič, na postaji leže mrlič, pri tunelu ležijo krvava trupla, in vse to je naša kri! Kaj blebeče on tu v znak! Naj pove kaj konkretnega! Naj pove, kaj se naj stori v tej zadevi!

(Zvižganje, sikanje, udarjanje, pro in contra.)

GLASOVI: Kuš! Dol z njim! Zivel! Judež! Agent! Psst! Dobro govori! éujmo! Cujmo!

DRUGI GLASOVI: Da, da! Res je Ni! rekel ničesar! Nekaj bi bilo treba napraviti!

ANDREJ: Ljudje! Mi smo obstreljeni! Mi krvavimo! Mi smo ena sama rana! Tu ni kraj za fraze! V mestu se bijejo s topovi, a ni nič! Mi hočemo akcijo!

GLASOVI: Tako je! Naj živi akcija! Zivel! Naprej! Osveta!

KRISTIJAN: Tako je! Haha! To ni akcija! Štrajk za zvišanje tarif ni nikaka akcija! Ljudje! Čujte me! To je Judež! Tam pri skladišču leže mrlič in krvava pena se jim cedi na usta! Ta gad tu jih je prodal! In vas bo prodal! Vas vse bo prodal! Ne verujte mu! Potolčite ga!

GLASOVI: Tako je! Naj živi akcija! Judež! Dol! Zivel štrajk!

KRISTIJAN: Vsak kdor se proti štrajku za zvišanje tarif je Judež! Dol z rumenimi provokatorji! Naj živi štrajk za zvišanje tarif!

ANDREJ: To vam je pesek v oči! On laže! Človeče, bodi pametno! Tarife nimajo smisla! One ne bodo oživel eonih pri skladišču! Ne pustite si sipati pesek v oči! Glejte one to-pove zgoraj! Ali je to klavnica ali ni? Je to pekel, ali ni? Mi nočemo tarife! Mi hočemo delo! Smrt lopovu! Naj živi direktna akcija!

KRISTIJAN: To je provokacija! To je jasna provokacija! Oblasti je treba. Samo to, da prelivite kri! Kaj naj pomenijo te deklaracije? Mi nismo komedijanti! To so fraze! Pri skladišču leže mrlič, katere so upropastili ravno taki Judeži! Taki komedijanti! Frazerji, Klateži! Ti so krivi za ono nedolžno kri! So drugi! Kaj pomeni tu direktna akcija? To je fraza! To ne pomeni nič! To je z glavo skozi zid! To je boleš! Taki ljudje spadajo v bolnico! To je pomanjkanje vsake zavesti! So drugi! To je pustolovščina, to je igra va-banque! Kakšni tipi se igrajo z vašimi glavami! To so Cezarji! Mi smo zrušili enega Cezarja, mi ne maramo več nobene oblasti in terorja!

GLASOVI: Tako je! Dol s Cezarji!

ANDREJ: Laže! Izdal je vse! Judež! Tako pri moji krvi, glejte, zaklinjam se vam, da je izdal — ubijte ga...

KRISTIJAN: Ravno to so Judeži vaše sreče in vaših življenj, taki klateži! Kaj se oni brigajo

za vašo družino! Kaj se brigajo, če ste siti in kako stanujete! Vaša deca je škrofulozna, deset nas spi v eni sobi, a taki hinavci lajajo v veter! Kaj jim je do nas, do našega doma, do naše sreče? Kaj hoče on, ljudje? To je provokacija! On brblja to in ono! On je zno-rel! Mi imamo naše otroke! Mi smo družinski očetje! Mi nismo atentatorji! Naj živi štrajk za zvišanje tarife! Mi nočemo kompromisa! Sto procentov na dnevnicu! Pol kilograma nase na glavo. In petnajstmilijonsko konvencijo konzumu! T oimamo mi v rokah, sodrugi! Kdor tega noče, ta je Judež! Naj živi štrajk!

ANDREJ: Laže! Laže! Vse to nima smisla! Kri-kri, ljudje!

KRISTIJAN: Mi hočemo borbo! V v našo korist! Mi nočemo z glavo skozi zid! To je provokacija! Provokacija lahko vse upropasti! Zemlja in nebo. Zemlja je pekel! Povsod je treba svoj načrt in sistem! Povsod je treba časa! Hladnokrvno, pametno!

EDEN DELAVEC: Tako je! Dobro govori Kristijan! Jaz se strinjam z njim! Jaz sem, sodrugi, čital Darvina! On tam pravi in opisuje, kako je človek iz opice postal človek, in kako je zato bilo treba milijone in milijone let, predno se je to zgodilo. In socijalizem je tako zvišena ideja, in kako bi se mogel napraviti čez noč? To ni mogoče kar čez noč niti s silo!

PROTIGLAS: Ti si opica še danes! To je izdaja! (Dalje prila.)

Kultura.

Drama.

Začetek ob 20. uri.

Sreda, 10. marca: Obrt gospe Warrenove. Red D.

Četrtek, 11. marca: Deseti brat. Red F.

Petek, 12. marca: Zaprtó.

Šobota, 13. marca: Henrik IV. Red C.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri.

Sreda, 10. marca: Večni mornar. Red C.

Četrtek, 11. marca: Zaprtó.

Petek, 12. marca: Tosca, gostovanje g.

Robertta Primožiča iz Zagreba.

Red B.

Pri vprizoritvi »Večnega mornarja« v sredo, dne 10. t. m. poje vlogo Sente ga. Zaludova, vlogo Erika prvič z. Knittl in Dalanda g. Rumpel. Naslovno vlogo izvaja kakor doslej gosp. Holodkov. Predstava je za abonente reda C.

Karl Marks, njegovo življenje in njegov nauk. Včeraj smo naznanili, da je izšla v Zadrúžni založbi večno lepa knjiga Charlesa Dickensa: »Božična pesem v prozi«. V isti založbi je pa tudi izšla knjiga »Karl Marks, njegovo življenje in njegov nauk«. To je neizmerno eden najpopolnejših socijalističnih spisov, kar smo jih dosedaj imeli v slovenskem jeziku. Tudi o tej pomembni knjigi smo že na kratko pisali v našem listu. Te dni pa objavimo še daljšo oceno, kakor knjiga zasluži. Priporočamo že danes vsem našim čitateljem, da naj si naroče poleg Dickensove knjige tudi to lepo, res potrebno, poučno in važno izdajo. Knjiga se naroča v Ljubljani pri Zadrúžni založbi, na Aleksandrovi cesti 5. Izvod 20 Din. Naročajte in čitajte!

Dostojevskij: Idiot I. del. Tiskala Zvezna tiskarna, založila v splošni knjižnici Zvezna knjigarna. Turgeniev, Tolstoj in Dostojevskij so mojstri in »stebri ruskega in lahko rečemo tudi svetovnega romana. Vse tri loči svojevrstnost in svojevrstno gledanje, Turgeniev se pogloblja bolj v dušo človeka, življenje mu je uživanje lepote, motri vse iz svoje estetske delavnice, Tolstoj motri svet in človeka z viška abstraktne morale. Dostojevskij je med obema, je navezan na zemljo, je združen z maso in se pogreznil vanjo, pogreznil se je v dušo in postal klicar bednih, ponižanih in razžaljenih. Je najgloblji psiholog, psiholog brez teoretskih razglabljanj v smislu apologetičkih filozofskih sistemov, je človek in samo človek in zato tako priljubljen. Idiot, ki je začel izhajati v Boršt-nikovem prevodu, je Dostojevskijevo soro najzrelejšo delo, prav je, da ga dobimo tudi Slovenci enkrat, zlasti v dobi, ko nas poplavlja francoski in nemški podlistkarski »šund« in smo v miselnem razvoju tako nazadovali. Dostojevskij nam daje še vedno zdrave in močne hrane — kot jo je treba človeku danes. Knjiga se dobi v Zvezni knjigarni.

»Bibliograf«. Pod tem nazivom je začel izhajati v Beogradu, v založbi knjigarne Fr. Bača in pod istega uredništva list, ki naj vsak mesec seznanja ljudi z izdaji prošlega meseca. Prva številka je še precej pomanjkljiva, vendar je kot prvi poizkus na 16 straneh zbranih precej novih knjig in periodičnih publikacij. Dnevnikov ter političnih listov, kakor je videti, ne bo naznanjal. Gradivo za to številko je bilo zbirano v Narodni Biblioteki v Beogradu: zato se čudimo, kako to, da manjkajo v seznamu naš »Zadrúžni koledar«, »Konzument«, »Ženski list«, »Svoboda« itd. Na to urednika opozarjamo. List se naroča pri knjigarni F. Bača, Knez Mihajlova ul. 8 ter stane letno 60 Din.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (jedo, modro ali zlato)

»ključ«

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in »prepričajte se«. — Nogavice brez žiga »ključ« so ponarejene

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dajo pregovoriti, da vzamejo druga pralna sredstva.

Velika večina pa vstraja na tem, da uporablja le pravo Schicht-ovo milo.

Kateri so pametnejši? Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

Križem sveta.

Budimpeštanska specialiteta. V Budimpešti sta se v slaščičarni sprli dve imenitni dami, seveda spor je bil čisto ženskega značaja. Nista se mogli namreč zediniti, kakšna frizura je lepša. In to ju je tako razljutilo, da sta si napovedali dvoboj s stiletom. Kako se je dvoboj končal, še ni znano. Tudi ženska emancipacija.

Natakarji so v hoji zelo vztrajni. To pa zato, ker se v službi toliko utrdijo, da skoro ne čutijo večje utrujenosti. Nekdo je izračunal, da natakar v službi napravi dnevno čez 95 tisoč korakov, to bi bilo dnevno nekaj več kot 60 kilometrov. To je že lepa tura!

Roparske tolpe v Ameriki. Na temelju policijske statistike so Italijani v Chicagu izvršili v zadnjih dvajsetih letih okrog tisoč umorov. Zločinci, ki so večinoma iz južne Italije in ki so prej pripadali zločinskim organizacijam »Crne roke« in »Kamores«, so zadnja leta, odkar je prišla prohibicija, vršili svojo krvavo obrt v službi takozvanih »bootleggarjev«, ali tihotapev pijače. Tihotapeji, ki so v neprestani vojni med seboj radi ogromnih dobičkov, imajo svoje tajne armade pobožnikov in revolverji ter bombe ne prestando pokajo na ulicah. Te dni se je pokazalo, da so bootleggarski pobožniki oboroženi tudi s strojnimi — in če pojde tako dalje, bodo kmalu imeli aeroplane, tanke in topove. Ker so tihotapski baroni obnem vplivni političarji v obeh starih strankah in ker so z milijoni dolarjev, ki se stekajo iz tihotapske pijače, korumpirali policijski in sodni aparat, jim krajevni oblastniki, kar je še nekorumpiranih, ne morejo do živga in umori se ponavljajo nemoteno. Kako daleč sega terorizem te pobožniške bande, se je pokazalo te dni pred sodiščem, pred katerim stojita italijanska pobožnika Scalsi in Anselmi, ki sta v bitki z nasprotnimi pobožniki ubila policaja. Sodišče ne more dobiti porotnikov! Mož iz Maywooda, ki je poklican v porotniško službo, je pred sodiščem ravno izjavil, da ne bo glasoval za krivdo, ker potem bi bil on in njegova družina vse svoje življenje v strahu, da ga zavravno ubijejo iz maščevanja.

V začetku 13. stoletja je papež Honorij III. iz preziranja do zdravniškega poklica prepovedal vsem duhovnikom pečati se z zdravljenjem. Duhovniki tudi niso smeli prisostvovati pri kirurških operacijah, da bi ne omadeževali svetega stana.

Z blazniki so v srednjem veku in daleč skoro do današnje dobe delali prav zverinsko. Če so bili nadležni, so jih vtknili v zapor, če so divjali, so jih vklenili, tuje pa zapodili čez mejo, prej jih pa še pošteno prepleli, da so zgubili veselje na povratek.

Med prijateljicami: Pavla, kako je to, da Dora ne hodi več na ples? — »Ker ji je zdravnik prepovedal veliko sedeti.

Petnajstletna frklja knjigarju: »Prosim kaj pikantnega!« Knjigar: »Prosim, v tej knjigi je polno pikantnih stvari!« in ji je ponudil kuharsko knjigo.

Dnevne novice.

Ze davno smo naglašali, da bi se država morala z vso intenzivnostjo brigati za svoje urade in za svoje institucije in svojim institucijam in uradom sezidati tudi primerne prostore. V vseh kulturni hrdržavah je običaj in briga vlade, da svojih uradov ne tira v privatne hiše... Le pri nas v Jugoslaviji je to mogoče in sicer v takem obsegu, da so v privaatnih stanovanjih nastanjena kar cela vojaška poveljstva. Toliko se borimo s stanovanjsko bedo in na vse načine rešujemo in rešuje vlada stanovanjsko krizo, ali najnujnejše dolžnosti, rešiti hoče krizo na račun drugih, za nastanjenje svojih vojaških poveljstev in uradov v privatnih hišah pa niti najemnine ne plačuje. Take metode so mogoče samo pri nas in čas bi že bil, da jih tudi vlada že opusti, ker drugače se nam bo kulturni svet še nadalje posmehoval in bodo padale na našo upravo še pikrejše, kot si jo je privoščil Hans Heinz Ewers. Če že vlada vzdržuje razne tajne, nikdar kontrolirane funde in kupuje municijo v ogromnih količinah, naj še toliko »žrtvuje«, da bo sezidala svoje vojašnice, svoje urade in pustila privatna stanovanja onim, ki jim pripadajo in rešen bo dobršen del stanovanjske bede. V Mariboru »preti orožniškemu poveljstvu, da bo postavljeno na cesto, ker ne plača najemnine, prav tako je drugod. Vlada se pa kobaca iz krize v krizo in ji je skrb za blagor naroda in države stamo dalekó.

Pred razpisom občinskih volitev v Ljubljani? Minister notranjih del je izjavil v Nar. skupščini, da se bodo v kratkem razpisale občinske volitve v Ljubljani. Tudi se govori, da bo v kratkem sedanji gerentski sosvet razpuščen, mesto njega pa imenovan nov sosvet. Ta nov sosvet bi mogel delovati le do novih volitev in bi moral biti sestavljen pač iz zastopnikov vseh strank po pravilnem in pravičnem praporem. Sicer pa res ne razumemo, zakaj naj bi se imenovali novi sosveti, ko se obnem z vladne strani obljublja nove volitve. Vlada naj ve, da smo socijalisti za to, da se vprašanje ljubljanskega občinskega zastopa reši tako, kakor veleva pravično pojmovan zakon in načelo demokracije. Naj se razpišejo občinske volitve in ljubljanski volilci naj po svoji volji odločijo, kdo naj vodi občinsko politiko in občinske posle.

Kardinalski klobuk je redka čast, ki tudi redko zadene zemljana, posebno Slovana, kajti Rim ima dobre politične mreže in do teh skrivnosti ne pusti izlepa človeka, ki ni iste krvi in istega mesa, kot je papež v svoji nezmotljivosti sam, ali pa da vsaj z vso krvjo in mesom ne priseže na politiko vaticana. Slovenci dosedaj še nismo imeli sreče s kardinali, kajti Missia ni bil naš človek, se je pač akomodiral, cesarskemu patentu in vaticanskim zahtevam in je bil sploh elastičen človek. Drugače smo pa bili Slovenci tako nekako pleme zase, vedno brezpravno, vedno poslušno, ki naj je krnh samo izpod miz — velikašev. V Jugoslaviji smo v cerkvenem oziru napredovali: namreč v toliko, da so cerkveni knezi zgubili precejšen svoj sijaj, zgubili svoj vpliv in zato — tudi to je vaticanska politika — se danes razpravlja o tem, kdo naj vrže na glavo kardinalski klobuk, ali sarajevski nadškof Šarič, ali zagrebški Bauer, ali celo ljubljanski vladika Jeglič. Vatikan namreč računa, da bi le na ta način bil respekt katoliške cerkve vpostavljen, da se naši narodnosti da, recimo, drobtino. In lahko se zgodi, da bomo v kratkem Slovenci častili Jegliča kot svojega kardinala, ali pa da bodo Hrvati poklekali pred Bauerjem, Bosanci pred Šaričem. Kardinalski klobuk je klobuk zase, in vatican upa, in ve, da bo pred tem klobukom imel respekt celo minister za vere Trifunović.

Odpusti na vse strani. V zadnjem času se skoro pri vseh podjetjih odpuščajo delavci in nastavljenici. Pri nekaterih podjetjih so odpusti več ali manj utemeljeni po splošni krizi, ki tlači slovensko gospodarstvo in industrijo, pri drugih pa se odpusča zaposleno osebje iz prozornih špekulativnih razlogov, v glavnem zato, da se prestraši ostalo zaposleno delavstvo, ki se ga nato sili, da dela preko zakonito določenega ur-

nika. Med tovarnami, ki se jim mudi z redukcijo, je tudi znana Westnova tovarna v Celju. Kako se v tej tovarni dela, kako odpusča, reducira in pritiska na delavstvo, smo že večkrat v našem listu pisali. Vendar se moramo vprašati, če je res naši vladi vseeno, če armada brezposelnih narašča v nedogled? Ali ne čuti prav nobene dolžnosti, da bi po vzgledu drugih držav vendar posegla tudi v te probleme in si поблиže ogledala položaj posameznih obratov?

Carina je taka! Piše nam prijatelj našega lista. Iz Amerike so mi poslali eno vezano knjigo »Ameriški Slovenci«. Na pošti so zahtevali od mene: Din 67.90. Vprašal sem jih zakaj tako svoto? In izračunali so mi: carinska dažbina Din 42.50, poštarina Din 8.—, takšene marke Din 12.40, carinjenje Din 5.— je skupaj Din 67.90. — Ako tedaj hočeš naročiti knjigo izven Jugoslavije, gorje ti! Res, imenitna je taka carinska politika.

V Ljubljani se je sestavil Belokranjski narodni odbor, ki ima namen z zbiranjem denarnih sredstev in raznimi prireditvami financijelno podpreti Belokranjsko podružnico Slov. plan. društva, katera gradi na Mirni gori (Sv. Frančišek 1048 m) v Belokrajinu, zadnja postaja Semič, Planinski dom, ki je velike važnosti za Belokrajino in celo Slovenijo! Z gradnjo so morali prekiniti, ker je zmanjkalo denarnih sredstev. Planinsko društvo se obrača na ameriške rojake, da pomagajo k zgradbi doma. Prispevki naj se pošiljajo na pisarno osrednjega planinskega društva, Selenburgova ulica, Ljubljana.

Drugi poizkušeni samomor v kino Matica. 17 letno dekle, ki je nastavljen kot pisarniška moč pri nekem arhitektu je v nedeljo v avli kino Matice izpila znatno količino lizola. Našli so jo še pravočasno, jo prepeljali v bolnico in je že izven nevarnosti. Vzroka za samomor ne razodene.

Izkupil jo je v Mariboru znani pretepač Alojzij Čep iz Pobrežja. Toliko časa je izzival dva delavca, da sta reagirala in so ga nezavestnega prepeljali v bolnico.

V stanovanju Karoline Dolenčeve na Resljevi cesti št. 15 se je splazil neznan tat in odnesel črn ženski plašč, vreden 2000 Din.

Kokoši se je usmilil pri posestniku Anton Škofic v Vodmatu. Tat je izrabil ugodno priliko in pobral pet kokoši. Zaželelo se mu je pač dobre pečenke.

V barako branjevke Neže Adamič je vlomil neznan sladkosnedež, pobral raznih sladkarij in nekaj drobiža v skupni vrednosti 450 Din.

V Šiški so ujeli premetenega sleparja Tončka Japelj, ki se je izdajal za zastopnika različnih firm v Ljubljani. Zadnje dneve in tedne je krožil in »služil« po Belokrajinu. Svojo izvoljenko je imel v Šiški in hrepenenje ga je napotilo, da ji je pisal in naročil, kdaj jo pride obiskat. Ali kako presenečenje! Mislil je, da pade v naročje dekleta, pa je padel v naročje detektiva. Tonček si je »pošteno prisluzil« okrog 8000 Din.

Tiskovni sklad.

Za tiskovni sklad »Delavske Politike«. Nabral s. Melhijor Čobal. Darovali so: Ivan Čič Din 10; Neimenovani Din 10; Brodeška Din 10; I. Kopač Din 20; Jagodič Din 2; J. Krupar Din 10; Mjei Ajdiškova Din 5; Neimenovani Din 5; Neimenovani Din 4; Dr. Milave Din 1.25; Ivan Tokan Din 10; Čobal Din 50; skupaj 137.25; Stanko 2.75. Zadnji izkaz Din 739.25. Skupaj Din 879.25.

Prireditve.

Podružnica »Svobode« — Šiška priredi v petek, 12. tega meseca ob pol 8. uri zvečer v Zadrúžnem domu v Šiški javno predavanje v »Vzgojnem pomenu čitalnice«. Predava so dr. Tuma. Apeliramo na vse članstvo, kot tudi na vse ostale prijatelje, da se predavanja sigurno udeležijo. — Vabimo vse somišljenike v novo ustanovljeno čitalnico v Zadrúžnem domu, ki je odprta vsak večer od 6. ure naprej ter je na razpolago vsakovrstno časopisje.

Šport.

Prošlo nedeljo se je otvorila pomladanska prvenstvena nogometna sezona, ob kateri priliki bi moralo nastopiti 5 parov.

Vreme ni bilo odprtivo po godu, vendar moramo naglašati, da so tekme potekle v redu. Značilno za naš športni razvoj je tudi dejstvo, da se je v Sloveniji otvorilo prvenstveno tekmovanje tako zgodaj, kar je prvi slučaj po prevratu.

Akad. SK Primorje: SK Slavija 12:0 (3:0). Rezultat ni iznenadil, nasprotno, pričakoval se je še večji score, ki pa ne bi izostal, če bi se igralo ob lepšem vremenu. S tem pa ni rečeno, da ni igrala Slavija požrtvovalno.

Moštvo Slavije se je od prošle sezone očitno zboljšalo, posebno velja to za obrambo. Vratar je častno rešil svojo nalogo.

Kriška vrsta ni prišla do veljave, enako tudi napad, kateri se je povlekel v obrambo tako, da je večkrat po 20 igralcev stalo nakopičenih v kazenskem prostoru pred vratni Slavije.

Primorjasi so igrali ali boljše rečeno trenirali. Zadevo niso vzeli resno, saj so vedeli, da jim dve točki ne uide. Vendar se je opazilo, da tudi njim nagaja blaten teren, proti čemur so bili brez moči.

Sodil je kot novinec g. Deržaj, ki je spregledal mnogo »handsov« v kaz. prostoru v dobro Slavije.

SK Slovan: SK Jadran 6:2 (2:2). Iznenadenje! Splošno se je računalo na zmago Jadrana, ki je tudi v tej zavesti stopil na igrišče. Vendar moramo takoj v početku izjaviti, da je zmaga povsem zaslužena in da rezultat odgovarja poteku igre.

Slovanovo moštvo, ki se je zavedalo svoje naloge in opasnega nasprotnika, je nastopilo v nekoliko izpremenjeni postavi, katera se je obnesla. Predvsem velja to za napadalno vrsto, v kateri se je opazilo, da zmorejo nekateri ostro in lepo streljati. To je manjkalo dosedanji napadalni vrsti Slovana.

Kriška vrsta je bila steber ter v pomoč tako obrambi kot napadu. Kljub

hitremu tempu je vzdržala do konca igre.

Jadran je povsem odpovedal v napadu, kjer se je trudil srednji napadalec Rape, toda ni našel umevanja od svojih zvez.

Kriška vrsta šibka. Tudi takrat se je pokazal Kern kot zelo nediscipliniran. Priporočali bi mu, da se v bodoče izogiba grdih psov in da se pokorava odločbam sodnika.

Pohvalo zasluži Jadranov obrambni trio, v prvi vrsti vratar Vidmar in branilec Pečnik, ki sta rešila barve svojega kluba od hujšega poraza.

Sodil je objektivno g. Možina, vendar ne brezhibno.

SK Hirija: ZSK Hermes 3:0. Hermes ni nastopil, vsled česar zgubi prv. tekmo v gornjem razmerju.

SK Slovan rez.: SK Jadran rez. 6:3. Slovanova rezerva je igrala v drugem polčasu mnogo boljše. Nasprotno je v tem delu odpovedala Jadranova rez.

Trbovlje.

Kulturna organizacija »Svoboda« v Trbovljah sporoča vsemu delavstvu z ozirom na nesramno obrekovanje in napadaje trboveljske »Svobode« od strani »Delavsko-kmečkega lista« in »Napreja«, sledeče:

Trboveljska »Svoboda« se ni in se ne bo nikdar ponašala s svojim delovanjem in se stavljalna na zgled ostalim podružnicam, kajti delo se samo hvali. Če pa pohvali našo »Svobodo«, centrala »Svobode«, je to njena stvar in ona tudi ve, zakaj je na njo ponosna. Da bi se pa moralo celokupnemu društvu očitati nedisciplino, ker je eden izmed članstva izven društva morda nepravilno postopal, je nesmiselno! V takem in enakem slučaju postopa naša »Svoboda« s prizadetim, kakor pač govore — pravila in društveni sklepi.

Pripominjamo, da na slične napade sploh ne bom odgovarjali, ker imamo pred seboj več resnejšega dela in nimamo časa, da bi se bavili s takimi nizkotnostmi.

Onim pa, ki še niso pijani izsesane, izmозgane delavčeve krvi, svetujemo:

pojdite vase, razmišljajte o svoji podlosti in spoznali boste morda, da je vaše početje zločinsko. — Tine Korimšek, tajnik; Jakob Klenovšek, preds.

Celje.

Iz občinske seje. Poročevalcu »Jutra«, ki ima nalogo naglo in hitro poročati, se pripeti v naglici ali pa namenoma pomota. On namreč izpušča vse to, kar mu ni ugajalo. Tako je izostala in se popolnoma zamolčala interpelacija s. Korena, zaradi prodaje starega materijala (bakra in aluminija), ki se ga je pridobilo pri predelavi cestne razsvetljave. Župan je odgovoril, da se je prodalo vse pod roko, priznal je, da se prodaja ni razpisala, ker se po njegovem mnenju ni splačalo in ker nimajo v elektrarni prostora, da bi zbirali večje količine. Sodrug Koren s tem odgovorom ni bil zadovoljen ter je predlagal, da se mora najti prostor, da se lahko odpadke v večjih količinah zbira in se naj nad 10 kg proda potom razpisa. Vložil je tudi nemški občinski odbornik g. Rebeuschegg eno interpelacijo glede vodnjakov v klavnici, katerega zgradba je bila že pred enim letom sklenjena. Župan ni vedel nobenega pravega odgovora, samo občinski odbornik g. Dr. Božič je napravil medklic, jaz ga ne bom gradil! G. Rebeuschegg ga zavrne, da se hoče delati iz občinskih odbornikov norea. Odborniki so upravičeni vprašati župana za stvari, ki so bile že davno sklenjene in se niso izvedle. Na to je mislil župan priti na dnevni red. Obč. odb. g. dr. Goričan pa zahteva, da se mora prvotno odglasiti predlog, ki ga je v zadnji seji predlagal v imenu zadrzne opozicije. Predlog je pa opozicija spremenila iz nezaupnice v nezadovoljstvo do župana. K spremljenemu predlogu se oglasi obč. odb. s. Koren ter izjavi, da za ta spremljeni predlog ne bo glasoval, ker je prvotni predlog stavljen za nezaupnico. Če imajo meščanske stranke razloge, da predloge spreminjajo, ga on nima, ker on ni samo nezadovoljen temveč ima vsepolno razlogov biti sedanjemu sistemu nezaupljiv. Vsled tega vztraja pri prvotnem predlogu, ki

se glasi, da se županu izreče nezaupnica. Župan je dal predlog obč. odb. Dr. Goričana na glasovanje; za nezadovoljstvo do župana je glasovalo od 31 navzočih odb. 15. Če bi bili vsi navzoči bi bila slika sledeča: Od 33 bi jih glasovalo 16 za nezadovoljstvo in 14 proti. Mogoče, da bi glasovala 2 Nemea za demokrate, potem bi pa bila slika 16 proti 16, ker pa župan pravilno v svoji zadevi ne sme glasovati, ostane režim na vsak način v manjšini. Prihodnja seja se vrši v četrtek 2. marca.

Ruše.

Pravo senzacijo smo imeli tukaj v petek 5. t. m. Že zgodaj zjutraj smo opazili mariborske policijske in žandarmerijske bajonete s spremstvu detektivov, vendar to ni zbudilo še nobenih razburjenj; videti je bilo, da smo takih obiskov precej vajeni; šele proti poldevu se je tu in tam slišalo od naših domačih policijskih orjunskih agentov nekaj primojduševstva, kam so merili, nismo zvedeli.

Takoj popoldan pa so se oglasili možje postave pri sodr. Magdiču, tajniku Delavsko izobraževalnega društva »Svobode«. Na podlagi suma, češ, da rovari proti državi, so mu napovedali hišno preiskavo. In čudo, kakšen uspeh! Tri »nevarne« slike je ta sodr. posedoval, namreč slike umrlih proletarskih borcev Liebknechta, Ljenina, Nato je bilo opaziti, da so iskali in zaslisevali različne delavce, no, pa aretacije vendar ni bilo nobene, pač pa za to prav mnogo ugibanj in seveda tudi babjih govoric. Nihče pa ni na jasnem, kaj je dalo povod za taka preiskovanja; vse domneve kažejo, da se je ta pohod izvršil na željo naših nacionalistov, ki so po svojih metodah sorodni z italijanskimi fašisti.

Kot člani »Svobode« moramo pa najenergičnejše protestirati proti sumničanju in nasilju napram našim treznim članom in da se nad naše sodruge, ki se borijo za izobrazbo in napredek delavstva pošilja policija in žandarija, ki nas kar v kordonih obiskujejo; no, mi gremo kljub temu naprej! — S.

Polenovko

namočeno, marinade vseh vrst po konkurenčnih cenah morske in sladkovodne ribe

dobite vsak dan v špecijalni trgovini 90

„Riba“
Ljubljana, Gradišče 7.

Odprodaja

zimsko blago in ostanke v lastno izgubo. Vse drugo blago pa po zelo znižani ceni. 99

Šentpeterski bazar
Ljubljana, Martinova c. 8.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Jugometalija“ r. z. o. z. splošne kovinske industrije v Ljubljani, ki bo dne, 19. marca 1926. ob 4 uri popoldne v „Zadružnem domu“ v Šiški z nastopnim dnevnim redom:

- 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 2.) Poročilo načelstva.
- 3.) Poročilo nadzorstva.
- 4.) Potrditev bilance za leto 1925.
- 5.) Obrestovanje deležev.
- 6.) Volitev nadzorstva.
- 7.) Razgovor o Trboveljski podružnici.
- 8.) Razno.

Načelstvo. 139

Mag. št. 6404/1926.

ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo ključavničarskih, mizarskih in steklarskih del za nove objekte v mestni klavnici.

Vsi podatki so na vpogled in se dobe v mestnem gradbenem uradu med uradnimi urami.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do 20. marca 1926 opoldne v mestnem gradbenem uradu.

Dne 9. marca 1926.

Mestni magistrat ljubljanski.

Vsled ugodne nabave surovin smo

znatno znižali cene

nogavicam

in drugim

pleteninam

P. n. trgovce in Konsumna društva prosimo, da zahtevajo cenike, ter se priporočamo

M. Franzl & sinovi
Ljubljana, Privoz 10.

Poštni predal 44.

Konzumno društvo za Slovenijo

registrovana zadruga z omejj. zav. v Ljubljani

sprejema

hranilne vloge

In jih obrestuje po zelo ugodni obrestni meri.

Pojasnila daje ravnateljstvo, Ljubljana VII, Zadružni Dom.

Kdor želi kupiti prvovrsten in poceni

PREMOG

in sploh kurivo naj ga naroči pri

„PRODUKCIJI“

osrednji zadrugi za nakup in prodajo
r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI, Tržaška cesta, kolonija „Stan in Dom“.

110